

Cięcie - Granica między ukazaną i ukrytą częścią pracy decentrystycznej.

* * * * *

Decentryzm - Najlepiej odnieść się do tekstu źródłowego Adama Wiśniewskiego-Snerga *"Obra z wyraża postulat decentryzmu, gdy środek przedstawionego w nim przedmiotu znajduje się gdzieś niedaleko poza ramami utworu, skąd ten przedmiot dominuje nad ukazanym otoczeniem. ..."*

Adam Wiśniewski-Snerg, Warszawa 1987

Interpretacje powyższego postulatu prowadzą do tworzenia różnych podstaw dla twórczości decentrystycznej. Różne interpretacje prowadzą czasem do sprzecznych założeń, co jest zrozumiałe w początkowych stadiach rozwoju nowego kierunku artystycznego.

Aktywne strony internetowe poświęcone twórczości decentrystycznej, jak również przedstawiające szersze historyczne podstawy decentryzmu można znaleźć za pomocą poniższych linków:

decentryzm.com - po polsku i angielsku (obszerne materiały historyczne i aktualne wydarzenia i twórczość decentrystyczna).

decentryzm.eu - po polsku i francusku (krytyka założeń przedstawionych na stronie *decentryz*

m.com)

swd.org.pl - Stowarzyszenie Wokół Decentryzmu

pytkowski-art.com - po polsku (dyskusja o założeniach przedstawionych na stronie *decentryzm*)
.com

Decentryzm - nie znaleziono w portalach słownikowych !!! *Wikipedia / Wolna Encyklopedia / wolontariat - od dn 2011.05.06 publikuje materiały o Decentryźmie.*

* * * * *

Dominanta - Odnosząc się do postulatu Adama Wiśniewskiego-Snerga to " ... [przedmiot który] znajduje się gdzieś niedaleko poza ramami utworu, skąd ten przedmiot dominuje nad ukazanym otoczeniem. ... "

Dominanta - (łc. dominans, -ntis 'władca') 1. cecha, właściwość przeważająca, główna; wartość najczęściej występująca. 2. biol. gatunek... // Dominanta, cecha, składnik, czynnik, który w danym układzie występuje najczęściej. Także element wybijający się, główny motyw, zasadnicza cecha... //
www.portalwiedzy.onet

* * * * *

Fragmentaryzm - tendencja w literaturze włoskiej (ok. 1920), która powstała wśród pisarzy Głosu (G. Ungaletti, V. Cardarelli), odrzucających złożone formy narracyjne, potrzebę ekspresji; pisarz eksponuje fragment, szkic jako najważniejsze wyznaczniki wartości estetycznych dzieła literackiego; często przekazuje treści filozoficzne i programowe.

Hasło opracowano na podstawie "Słownika Encyklopedycznego - Język polski" Wydawnictwa Europa. Autorzy: Elżbieta Olinkiewicz, Katarzyna Radzymińska, Halina Styś. ISBN 83-87977-20-9. Rok wydania 1999.

* * * * *

Intuicja (z [łac.](#) *intuitio* - wejrzenie) – proces myślowy polegający na szybkim dopasowaniu danej sytuacji, problemu, zagadnienia do znanych już szablonów i zależności. Objawia się w postaci nagłego przebłysku myślowego, w którym dostrzega się myśl, rozwiązanie problemu lub odpowiedź na nurtujące pytanie. Często mylna jest z przeczuciem o podłożu

[emocjonalnym](#)

. Natura intuicji wynika z tego, że jest ona procesem

[podświadomym](#)

, którego nie można kontrolować, można jedynie dopuszczać lub odrzucać podawane przez intuicję rozwiązania. Jest ona procesem bardziej kreatywnym i działającym na wyższym poziomie

[abstrakcji](#)

w porównaniu do myślenia logicznego.

- **Poziomy intuicji:** fizyczny, emocjonalny, intelektualny

- **Typy funkcjonalne:** intuicja odkrywczą (myślenie logiczne przerywane intuicją), intuicja twórcza (generatywna), intuicja wartościująca (podświadome ostrzeżenia dotyczące wyborów - podobne do emocjonalnych przeczuć, lęków i często z nimi mylone), intuicja operacyjna, intuicja przewidywawcza

Intuicję jak i inne procesy myślowe można ćwiczyć. Jedną z metod jest metoda *dziennika intuicji*

Istnieje także pojęcie *kobieca intuicja*. Jedną z teorii głosi, że obie płci mają taką samą zdolność do rozwijania intuicji, ale u mężczyzn, ze względów kulturowych, wyżej ceni się myślenie logiczne. Stąd też intuicja przypisywana jest

[ste](#)

[reotypowo](#)

tylko kobietom. //

pl.wikipedia.org/wiki/Intuicja

(p.łc. *intuitio* od *intueri*, *intuitus* 'przypatrywać się; rozważać') **1.** wrodzony dar przewidywania; przeczucie, wyczucie. **2.** *psychol*

.
wewnętrzne przekonanie o mającym nastąpić zdarzeniu, na którego zaistnienie nie ma realnych przesłanek.

3.

filoz.

metoda poznania przez przeczucie istnienia

[prawdy](#)

Normal 0 21 //Procesy intuicyjne opierają się na trzech zjawiskach:

- uczenie się mimowolne, automatyczne nabywanie wiedzy, która jest dla nas nieświadomiona,
- automatyzmy, pierwotne i wtórne – sztywne programy reagowania regulujące nasze zachowania i biorące udział w formułowaniu sądów intuicyjnych w rozwiązywaniu problemów w sposób intuicyjny,
- markery somatyczne, które są reakcją emocjonalną na konsekwencje przyszłych zdarzeń, ostrzeżenia organizmu przed negatywnymi skutkami przyszłych wyborów. Te trzy zjawiska [stanowią podstawę myślenia intuicyjnego](#) (Balas, R. 2008.X.28).

Normal 0 21

Oxfordzka Encyklopedia Filozofii używa następującej definicji: **Intuicja** – oryginalnie rzekoma bezpośrednia relacja, analogiczna do wizji, pomiędzy umysłem a czymś abstrakcyjnym i nie dostępnym dla zmysłów. //

Tłum. WCh

Zwróć uwagę na słowo **rzekoma** – po angielsku to słowo *alleged* – używane w przewodach sądowych dla faktów które nie zostały udowodnione.

* * * * *

Manifest - orędzie, odezwa władzy zwierzchniej do narodu; deklaracja programowa partii polit., organizacji społ., grupy lit., art.; (m. okrętowy)
dokument zawierający spis ładunków statku w danym rejsie;
dawn.
protest publiczny, skarga wniesiona do sądu w sprawie krzywdy osobistej./
<http://www.slownik-online.pl/kopalinski>

// 2) w sztuce – program działania, publiczna deklaracja grupy: literackiej, artystycznej, twórczej; opublikowany program lub ideologiczna podstawa programowa, popularna w ruchu awangardowym forma publicznego ogłoszenia *credo* i odmiana sztuki współczesnej, np. *Manifest techniczny literatury futurystycznej*

(1912),

Wyobraźnia bez drutów i słowa

(1913)

[F. Marinetti](#)

– manifest włoskiej grupy

[futurystów](#)

;

Manifest suprematyzmu

(1915)

[K. Malewicza](#)

;

Manifest surrealizmu

(1924)

[A. Bretona](#)

;

Manifest z Chelsea Hotel

[Y. Kleina](#)

;

// 3) publikacja teoretyczna określająca główne cele jakiegoś ruchu, np. w *L'Art théâtral moderne* L. Rouche

(1910) wyjaśnia zasady reformy teatru A. Appii, G. Craiga, W. Meyerholda; //

<http://portalwiedzy.onet.pl>

* * * * *

Postulat - *log.* aksjomat, teza przyjęta bez dowodu; to, czego się z góry wymaga przy uzasadnieniu pewnego systemu prawd; *pot.* wymaganie, żądanie, życzenie, dezyderat. // **Postulować**

formułować co jako teoretyczne wymaganie a. założenie;

pot.

domagać się czego, żądać; proponować. // Etym. - łac.

postulatum

'żądanie' od

postulare

'(po)żądać; wymagać'. //

<http://www.slownik-online.pl/kopalinski>

1. «życzenie, dotyczące spraw politycznych, społecznych lub ekonomicznych»
2. *filoz.* «wypowiedź wyrażająca jakąś normę lub regułę, domagająca się realizacji określonych wartości»
3. *log.* «teza przyjmowana bez dowodu, stanowiąca punkt wyjścia i podstawę w dowodzeniu innych twierdzeń»
4. «okres próbny w zakonie trwający około roku, poprzedzający nowicjat». / <http://sjp.pwn.pl/slownik/2572206/>

* * * * *

Przedmiot - 1. «rzecz, materialny element świata» 2. «jedna z nauk objęta programem nauczania w szkole lub na studiach wyższych»

3.

«temat, treść, wątek czegoś»

4.

«to, co lub ten, kto skupia na sobie czyjąś uwagę, podlega czyjemuś działaniu»

5.

filoz. «obiekt poznania i działalności człowieka» <http://sjp.pwn.pl/szukaj/przedmiot>

* * * * *

proces myślowy polegający na szybkim dopasowaniu danej sytuacji, problemu, zagadnienia do z

zależności. Objawia się pod postacią nagłego przebłysku myślowego, w którym dostrzega się myśl, roz

intuicji wynika z tego, że jest ona procesem podświadomym, którego nie można kontrolować, można je

rozwiązania. Pojęcie i termin intuicji powstały i rozpowszechniły się pierwotnie w filozofii, samo pojęcie

starożytności.

-----

poznania.

W historii filozofii pojęcie „intuicja” często oznaczało zdolność bezpośredniego pojmowania. Bezpośrednio

uważano za jej początkową formę; sam termin „intuicja” wywodzi się z łacińskiego

Głównym przedstawicielem tego kierunku był filozof francuski Henri Bergson (1859-1941), który rozpo

wyjaśnił samego pojęcia intuicji, bowiem używał tego terminu w wielu różnych znaczeniach. Do rozwoju

Kant, który twierdzenia matematyczne kwalifikował do sądów syntetycznych a priori.

Intuicja to szczególny poziom poznania, którego specyfikę ujawnia przeciwstawienie albo poznaniu inte

doświadczeniowemu, a z drugiej – dyskursywnemu poznaniu intelektualnemu. To wgląd, olśnienie (w r

rozwiązywania problemu, przeczucie, zdolność przewidywania, twórcza wyobraźnia, szybka identyfikacja

znaczenia i wzajemnych relacji między znakami; narzucające się przekonanie, którego nie można w pe

nieświadomego przeniesienia postaw wytworzonych w stosunku do podobnych sytuacji lub w wyniku dz

Procesy intuicyjne opierają się na trzech zjawiskach:

- uczenie się mimowolne, automatyczne nabywanie wiedzy, która jest dla nas nieuświadomiona,

- automatyzmy, pierwotne i wtórne – sztywne programy reagowania regulujące nasze zachowania i bi

rozwiązywaniu problemów w sposób intuicyjne,

- markery somatyczne, które są reakcją emocjonalną na konsekwencje przyszłych zdarzeń, ostrzeżeń

wyborów.

Te trzy zjawiska stanowią podstawę myślenia intuicyjnego (Balas, R. 2008.X.28).

